

Eesti ajaloo
valged laigud
Marie Reisik 130

Evelin Tamm
ETSR 9.02.2017
Stockholmis

Marie Tamman kirjutab Peeter Reisikule

Foto: Eesti Kirjandusmuuseum EKLA A- 26-22
Kirjad: Eesti Kirjandusmuuseum EKLA Fond 108

6.veebruar 1887
Kilingi-Nõmmel
3.augustil 1941
Tallinnas

Allikas: Eesti Kirjandusmuuseum EKLA B- 26-163

Pärnu Kõrgem Tütarlastekool Pärnu Tütarlaste Gümnaasium (1895-1904)

Fotod: Vikipeedia

Pariisi õpetajaks õppima! (1908)

Postkaardid: Eesti Kirjandusmuuseum EKLA Fond 108

Õpetajana Tormas ja Tartus (1909-1919)

Tartu Kõrgema Algkooli õppenõukogu
Allikas: Eesti Kirjandusmuuseum EKLA B- 26-172

Feminist Marie Reisik

Curriculum Vitae

- 1907 - 1918 Tartu Eesti Naisterahvaste Selts, asutaja ja juhatuse liige
- 1911 - 1918 Ajakiri Naisterahva Elu ja Töö, asutaja ja vastutav toimetaja
- 1917 I Eesti Naiste Kongress, juhataja
- 1918 Tartu Naisühing, asutaja ja juhataja
- 1920 Eesti Naisorganisatsioonide Liit, juhataja
- 1926 - 1932 ajakiri Naiste Hääl, asutaja ja vastutav toimetaja
- 1936 Kodumajanduskoda, juhatuse liige

ülemaline Eesti Naist kongress

Tartus 27. ja 28. mail „Vanemuise“ ruumides.

Harutusele tulevad järgmised küsimused:

- 1) Poliitilise seisukoha võtmine.
- 2) Naise sotsiaalsed ülesanded.
- 3) Kutseline ettevalmistus.
- 4) Kasvatus.
- 5) Haridus.

Kongressi kava kindlaksmääramiseks palutakse kõnesid kõige hiljemini 20. mail kongressi korraldajale toimetonnale kirja saata
Tartu, Suurturg 2, Naistelis.

Kongressi korraldajate toimetond.

Eesti Naisorganisatsioonide Liidu II juhatus. Vasakult: Helmi Jansen, Stella Veiler, Johanna Päts, Linda Einbund, Salme Paldrock, Marie Reisik, Alma Ostra-Oinas, A. Suursaar-Lindeberg, Alma Johanson. Allikas: Eesti Vabariigi loomispäevilt 1917-1925 (1925:139)

Poliitik Marie Reisik

1917.a. 31.märtsil Eesti naiste hääleõigus
Eestimaa Kubermangu Ajutise Maapäeva
valimise korras sisaldub klausel
“sugu pääle vaatamata”

1919 - 1920 Asutav Kogu

1929 - 1932 IV Riigikogu

1932 - 1934 V Riigikogu

Jaan Tõnissoni Rahvaerakonna nimekirjas

Allikas: Helmi Mäelo. Eesti naine läbi aegade (1957:135)

Asutava Kogu naissaadikud 1919.a. 1.rida vasakult: Marie Reisik, Minni Kurs-Olesk, Anna Tõrvand-Tellmann, Johanna Päts. 2.rida vasakult: Emma Asson-Peterson, Helmi Jansen ja Alma Ostra-Oinas. Allikas: Ajakiri "Naiste Hää!" veebruar 1928

Asutava Kogu liikmed Estonia rõdul. Allikas: Eesti Vabariigi loomispäevilt 1917-1925 (1925:36)

Asutava Kogu Rahvaerakonna saadikute rühm. Allikas: Eesti Vabariigi loomispäevilt 1917-1925 (1925:139)

Haridustegelane Marie Reisik

1909 - 1920 õpetajana Tormas, Tartus ja Tallinnas

1927 - 1940 Haridusliidu juhatuse liige

1935 - 1940 Kodumajanduse Instituudi asutaja, juhataja ja õpetaja

1936 - 1940 Kodumajanduskoja juhatuse liige

- Kuulus Asutava Kogu hariduskomisjoni.
- Avaldanud artikleid naisharidusest ja naiste kutseharidusest.
- Eesti Naisliit korraldas lühemaid ja pikemaid kursuseid.

Eesti Naisliidu Tütarlaste Internaadi avamisel märtsis 1937.a.
Allikas: Eesti Kulturfilmi ringvaade nr 55, 1/ 4 Eesti Filmiarhiiv

Viide: <http://www.efis.ee/et/filmiliigid/film/id/774/>

Kultuuritegelane Marie Reisik

1913 Marguerite Audoux romaani "Marie Claire" tõlkimine eesti keelde

1916 Konrad Mäe sõejoonistus Marie Reisikust

1918 Kunstiühing "Pallas" asutajaliige, kuulus Tartu Werneri kohviku boheemlasringkonda

1935 Raamatuaasta juhatuse liige

Konrad Mäe portree Marie Reisikust Allikas: vikipeedia

Vasakult esimeses reas: Konrad Mägi, Johannes Leppik, Marie Reisik, Ellen Tamman,
Teises reas: Alma Koskel-Johanson, Klara (Claire) Holst, Voldemar Päss, Ida Peerna. Allikas: EKLA B-26-7

Esimeseks ja olulisemaks eesmärgiks naisliikumises on olnud vastuolu lahendamine, mis on mõjutatud ühelt poolt nõudeist, mida meie majanduslik olukord ja üldinimlik arenemis-aste seavad naisele, ning teiselt poolt kitsendustest, mis piiravad iganenud seaduste ja kombluste mõjul naise õiguslikku ja sotsiaalset seisukorda. Nii on naisliikumine ilma kultuurriikes läinud sajangu teisel poolel, eriti aga käesoleval, olnud uueks ja silmapaistvaks ühiskondlikuks teguriks. See liikumine on meie ajajärgu huvitavamaid kultuuriväljendusi.

Marie Reisik "Eesti naisliikumine" kogumikus "Eesti. Maa. Rahvas" (1926:936)

Raske on öelda, kummad on visamad olnud harjuma igasuguse nais-liikumise ja naise õiguste laiendamise püüdega, – kas mehed või naised. Igatahes on naised küllalt sagedaste selleski asjas meestelt tõuget oodanud, et liikuma ja mõtlema hakata. Vähemalt niisama sagedaste kui mehed kaljukindlate naise-liikumise vastastena on esinenud.

Marie Reisik “Naiseõigusest” ajakirjas “Naesterahwa Töö ja Elu ja Käsitööleht” nr. 6, 1913.

Et naise õiguste laiendamise küsimuse vastu tänini alles võõrastust ja vihavaenu tuntakse, on loomulik ja arusaadav: on ju inimene loomu poolest alalhoidlik (konservatiivne); kõik, mis uus ja võõras, äratab temas kahtlust, kartust ja vaenu. Suur hulk, laiem rahva mass ei jõua sammu pidada praeguse elu kiire käiguga, ei jõua omaks võtta kõiki uusi mõtteid ja muutusi ilmavaates.

On ju igasuguste uudistega alati väga pikkamisi lepitud ja harjuma hakatud, seesama lugu kordub ka naiste õiguste laiendamise loos.

Marie Reisik "Naiseõiguslusest" ajakirjas "Naesterahwa Töö ja Elu ja Käsitööleht" nr. 6, 1913.

Allikad ja tänu

Õie Haavik, Marie Reisik. ÜPUI kogumikus Eesti pedagoogika ja kool LXI Tartus (2015: 7).

Terje Hallik, Eesti lugu. Marie Reisik. Raadiosaade (märtsis 2008)

<https://arhiiv.err.ee/vaata/eesti-lugu-eesti-lugu-150-ev-90-marie-reisik>

Helmi Mäelo, Eesti naine läbi aegade. (1957:134)

Piret Viljamaa, Marie Reisik. Eesti Rahvusraamatukogu digitaalväljaandes Eesti naised parlamendis 1917-1940 ja 1992-2015 (2010 - ka) <https://www.nlib.ee/index.php?id=14889>

Eesti Kirjandusmuuseumi arhiiv, Eesti Rahvusraamatukogu, Riigiarhiivi Tallinna-Tartu osakonnad, Tallinna Linnaarhiiv, Okupatsioonide Muuseum, Eesti Pedagoogika Arhiivmuuseum, Eesti Kunstimuuseum ja Tallinna Ülikooli arhiiv

Täna!

8. 03-30.04 Okupatsioonide muuseumis Tallinnas avatud näitus Eesti naisliikumise juubeliaasta: Marie Reisik 130.

Kontakt:

tammevelin@gmail.com